

TEXEL

Oudheidkamer

Kogerstraat 1, 1791 EN Den Burg

Telefoon 02220-3135

openingstijden

mei-september

maandag-vrijdag 9.00-12.00 uur

april en oktober

dinsdag-zaterdag 9.00-12.00 uur

kerst en crocusvakantie

maandag-zaterdag 9.00-12.00 uur

Boven de toegangsdeur van het museum staat de volgende tekst in het deurschild: *Wie zijn oren stopt voor het roepen der armen, God zal hem niet ontfarmen. Texel 1599.* Het gebouw is een van de oudste huizen van Den Burg: vier muurankers vormen het jaartal 1591. Het juiste bouwjaar zullen we in het midden laten, maar dat het oud is, daarover bestaat niet de minste twijfel. Het is waarschijnlijk gebouwd om dienst te doen als gasthuis. Een gasthuis bood onderdak aan landlopers voor maximaal drie nachten; hadden zij in die tussenliggende dagen geen werk of ander onderdak gevonden, dan moesten zij de omgeving verlaten om elders hun heil te zoeken. Elke plaats die zichzelf respecteerde, had een of meer van dergelijke huizen. Nadat het gebouw in de loop van de tijd in verval was geraakt, besloot het gemeentebestuur van Texel het geheel in haar oorspronkelijke staat terug te brengen om er een oudheidkamer in te vestigen.

In 1955 opende zij voor het eerst haar deuren voor de bezoeker en na een moeilijke beginperiode is zij thans uitgegroeid tot een prachtig ingericht museum.

Verschuillende oproepen in de Texelse Courant in die periode hebben een goede oogst opgeleverd: veel materiaal is toen door de plaatselijke bevolking geschonken.

Het op visserij en landbouw gerichte eiland heeft nooit een eigen industrie gekend. De tentoongestelde voorwerpen zijn dus voor het grootste deel niet van Texelse makelij. Er wordt alleen verzameld wat op Texel is gebruikt.

Aangezien de rede van Texel van de zestiende tot in de achttiende eeuw een belangrijke voorpost was van de handelssteden aan de Zuiderzee is er op Texel veel materiaal gebruikt, dat atkomstig was uit Japan, China en andere overzeese gebieden.

Het gehele pand is voor de bezoekers toegankelijk. Op de begane grond zijn stijkkamers ingericht. Beide kamers zijn voorzien van een bedstee, compleet met beddekwest en die in het opkamertje nog met een krib op de plank, de slaapplaats voor de baby. In het voorhuis waar de bezoekers binnenkomen, staat een levensgroot model van een vrouw, gekleed in Texelse dracht en wel het uitgaans-tenuue van omstreeks 1900. Onder invloed van stadse voorbeelden was zwart toen de modekleur. Vijftig jaar daarvoor was de meest toegepaste kleur in de dracht bruin met een streep en blauw-grijs.

In de achterkamer staan enkele poppen gegroepeerd als een gezin. Vader staat naast moeder die met een baby op haar schoot zit. In de zogenoemde 'kakstoel' zit een kleuter van twee, drie jaar en op de grond speelt een meisje van zo'n tien jaar oud meteen poppenwagen. Allen zijn gekleed in de dracht, zoals die omstreeks 1850 werd gedragen. Op Texel kwamen per dorp verschillende varianten in de klederdracht voor.

De fraaie gevel van de Armenkamer, gebouwd tegen het einde van de zestiende eeuw en thans ingericht als Oudheidkamer.

Achterkamer met een betegelde schouw uit 1863; de poppen zijn gekleed in Texelse klederdracht van omstreeks 1850.

Interieur van de opkamer

De schouw in de keuken, betegeld met blauwe tegels met bloemmotieven; links een wafelijzer, rechts een 'kniepertjestang' voor het bakken van heel dunne wafeltjes.

Aanrecht in de keuken; erboven hangen verschillende stenen vergieten. 'gatepetielen' geheten.

Onder het opkamertje bevindt zich de kelder met keulse en andere inmaakpotten, alsmede kaasvaatjes waarin vroeger de Texelse groene schapekaas werd gemaakt. Door de keuken lopend met zijn mooie schouw, aanrecht en pomp ziet men in het aanbouwtje een oude fiets, een véllocipède met een hoog voorwiel en een klein achterwiel. Hier is ook de toegang tot de kruidentuin, een intiem tuintje dat aan alle kanten omsloten is door bebouwing. Tenslotte is er op de zolder, die zich over het gehele huis uitstrekt, een permanente tentoonstelling over het leven, wonen en werken op Texel in vroeger eeuwen. Het is een aantrekkelijk geheel, getuige de volgende uitspraak van een al wat oudere Texelse vrouw: 't is een huussie om te zuuge'.